

Nr 16.

Godkänd av första kammaren den 23 februari 1917.

Godkänd av andra kammaren den 23 februari 1917.

*Riksdagens skrivelse till Konungen, angående sättet för de extra
anslagens upptagande i riksstaten.*

(Statsutskottets utlåtande nr 3 punkt 1.)

Till Konungen.

I det vid den till riksdagen den 13 januari 1917 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag har under titel »utgifterna för flera huvudtitlar gemensamma frågor» omförmälts vissa ändringar som i förslaget till riksstat för år 1918 vidtagits i sättet för uppförande i denna stat av de extra anslagen m. m.

Ifrågavarande förändring, som närmast föranletts av riksdagens i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t den 8 juni 1916 gjorda hemställan om utredning, huru anslagen till kapitalökning, de extra anslagen ävensom de anslag i övrigt, vilka ej betecknas såsom ordinarie, böra behandlas och bokföras i avseende å uppkommande besparingar, innebär, att beträffande de extra anslag, som hittills icke haft någon särskild beteckning, och vilka till sin natur äro av två olika slag, nämligen dels sådana, som avse behov allenast under budgetåret, och dels sådana, som för ändamålet stå till disposition även efter budgetårets utgång, hädanefter skall i riksstaten göras en bestämd åtskillnad, så att det blir fullt klart, huru-

vida ett extra anslag tillhör det ena eller andra slaget. Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag borde detta ske på det sätt, att extra anslag av den förstnämnda typen betecknades såsom förslagsanslag, högst, samt att de övriga, som skulle behandlas såsom reservationsanslag, lämnades utan beteckning.

I avseende härå anser sig riksdagen böra till en början betona, att — såsom ju också av den i frågan gjorda utredningen framgår — någon förändring icke ifrågasättes beträffande de extra anslag, som i riksstaten upptagas såsom »förslagsanslag». Rörande dessa är redan genom denna beteckning fullt klart angivet, att de icke få disponeras efter budgetårets utgång, utan att därå uppkomna besparingar omedelbart skola överföras till statsverkets kassafond, liksom denna å andra sidan ersätter å dessa anslag uppkomna brister. Den fråga, som här föreligger, gäller alltså de extra anslag, som icke äro rena förslagsanslag.

Riksdagen, som, i likhet med Eders Kungl. Maj:t, finner det särdeles önskligt, att dessa anslags natur i fråga om behandlingen av därå uppkommande besparingar varder fullt klargjord, har icke funnit något att erinra mot de principer, enligt vilka anslagen i den gjorda utredningen uppdelats i å ena sidan »förslagsanslag, högst», d. v. s. sådana till maximibeloppet fixerade anslag, vilka ej få disponeras efter budgetårets utgång och som alltså i den mån de ej under sagda år tagits i anspråk skola till kassafonden överföras, och å andra sidan »reservationsanslag», som äro av den natur, att därå uppkomna besparingar även efter budgetårets utgång stå till förfogande för anslagets ändamål.

Riksdagen vill emellertid framhålla, hurusom statskommissarien P. Södermark, som av Eders Kungl. Maj:t fick den ifrågavarande utredningen sig anförtrodd, vid framläggandet av denna utredning föreslagit, att även de extra anslagen av sistnämnda typ måtte få sin natur i riksstaten angiven och således uttryckligt betecknas såsom reservationsanslag, samt till stöd härför anført dels att såväl beteckningen »reservationsanslag» som beteckningen »förslagsanslag, högst», redan delvis kommit till användning bland de extra anslagen å riksstaten, dels ock att en specifik beteckning av varje anslag torde medföra ökad reda och klarhet.

Riksdagen kan för sin del ej undgå att finna detta förslag beaktansvärt. Den ringa olägenhet, som kan anses förorsakad därav, att genom tillfogande av ordet »reservationsanslag» vid de extra anslag, som enligt Eders Kungl. Ma:ts förslag skulle lämnas obetecknade, riksstaten blir i någon mån vidlyftigare, synes ej kunna uppväga den obestridliga för-

delen av full klarhet och tydlighet uti ifrågavarande avseende; och om det blir vedertagen praxis, att alla under riksstatens huvudtitlar uppförda extra anslag skola förses med särskild beteckning, torde härigenom i högre grad än enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag åstadkommas garanti för, att varje gång ett nytt extra anslag å riksstaten skall uppföras, frågan om dess natur i förevarande avseende blir klargjord.

Med hänsyn till vad här ovan anförts anser sig riksdagen böra uttala såsom sin mening, att den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna förändringen i fråga om de extra anslagens upptagande i riksstaten bör kompletteras därmed, att alla de extra anslag, som i statsverkspropositionen lämnats obetecknade, upptagas såsom »reservationsanslag», i den mån åt dem icke gives annan beteckning. Bland annat skulle då härav följa, att även det i ovanberörda statsrådsprotokoll särskilt omförmälda extra anslaget å sjunde huvudtiteln »bidrag till landsting och städer, som icke deltaga i landsting», vilket anslag i den nu föreliggande statsverkspropositionen angives såsom direkt utgående av bevillning av fast egendom samt av inkomst, skulle, i enlighet jämväl med vad statskontoret i ett angående detta anslag avgivet yttrande hemställt, betecknas såsom reservationsanslag. Vad angår de övriga i statsrådsprotokollet särskilt omnämnda anslag, biträder riksdagen Eders Kungl. Maj:ts förslag, att den grupp av extra anslag, som äro avsedda till förstärkning av andra anslag, må betecknas såsom förslagsanslag, högst, varemot det under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget »bidrag till understöd åt de personer, som genom lagen den 8 juni 1915 blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen», enligt riksdagens mening lämpligare bör upptagas såsom reservationsanslag.

Vad ovan anförts rörande beteckningar av de extra anslagen äger även tillämpning i fråga om anslagen till kapitalökning, varför även dessa, därest de icke böra betecknas såsom förslagsanslag eller förslagsanslag, högst, synas böra förses med beteckningen »reservationsanslag».

Riksdagens uppfattning av förevarande spørsmål har riksdagen velat härigenom bringa till Eders Kungl. Maj:ts kännedom.

Stockholm den 23 februari 1917.

Med undersätlig vördnad.